

BOGNÁR JÓZSEF, GORTVA JÁNOS

A SPORTTEHETSÉG-GONDOZÁS KULCSA: KÖZPONTI PROGRAMOK AZ EDZŐK MEGBECSÜLÉSE ÉS PÁLYÁN TARTÁSA ÉRDEKÉBEN

THE KEY TO SPORT TALENT DEVELOPMENT: CENTRALIZED PROGRAMS TO STRENGTHEN COACH APPRECIATION AND SUSTAIN COACHING CAREERS

*Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Sporttudományi Intézet, Eger
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Sport- és Egészségtudományi Kutatócsoport,
Eger*

ORCID:

Bognár József: 0009-0004-2239-6939

Gortva János: 0000-0003-4665-0298

Absztrakt

A sporttehetség-gondozás eredményességének kulcstényezője az edzők szakmai és erkölcsi megbecsülése, valamint pályán tartása. Tanulmányunk célja a hazai, edzőket támogató központi programok (Gerevich-ösztöndíj, Kiemelt Edző Program, Nevelőedző Program, Kiemelt Utánpótlás Edző Program) szisztematikus feltárása a szakmai fejlődésre, a megbecsülésre és a pályafutás fenntarthatóságára gyakorolt hatások mentén. Kétlépcsős módszertant alkalmaztunk: dokumentumelemzést (READ-megközelítés) és célzott, félig strukturált interjúkat az államigazgatás képviselőivel, valamint négy, olimpiai sikersportágban működő sportszakmai vezetővel/szövetségi edzővel. Eredményeink szerint a programok logikusan egymásra épülő rendszerként biztosítják a belépőtől a csúcsig terjedő, átlátható karrierutat. A szakképzettségi és továbbképzési elvárások a minőségi edzői munka intézményes garanciáinak bizonyulnak. A támogatások csökkentik az egzisztenciális bizonytalanságot, fókuszáltabb szakmai tevékenységet és hosszabb pályán maradást tesznek lehetővé, különösen az egyéni, olimpiai sportágakban. A csapatsportok esetében a TAO-rendszer részben alternatív anyagi háttérrel biztosít, így a személyi programok súlya itt kisebb.

Változás, hogy 2026-tól a Gerevich-ösztöndíj kizárólag sportolókra szűkül, ami tovább erősíti az edzői támogatások munkaviszonyhoz kötött, adózott formáit. Következétként a jelenlegi rendszer stabil, tervezhető keretet ad az edzői utánpótlás és szakmai fejlődés számára; javasolt a programok sportági bontású hatásvizsgálata és a hosszú távú pályakövetés.

Kulcsszavak: *edzői karrier, szakmai fejlődés, sportpolitika, támogatási rendszerek, fenntarthatóság, sportirányítás*

Abstract

The effectiveness of talent development in sport largely depends on the professional and moral recognition of coaches, as well as on ensuring the long-term sustainability of their careers. This study aims to systematically examine the Hungarian state-supported coaching programs (Gerevich Scholarship, Key Coach Program, Development Coach Program, and Elite Youth Coach Program) with regard to their impact on professional advancement, recognition, and career sustainability. A two-step research design was applied. First, a document analysis using the READ approach, followed by targeted semi-structured interviews with representatives of state administration and four senior coaching professionals or federation coaches working in Olympic success sports. The findings indicate that the programs form a logically structured system that outlines a transparent career path from entry level to the professional peak. Qualification and continuous education requirements act as institutional safeguards ensuring high-quality coaching practice. These support schemes reduce existential insecurity, enable more focused professional work, and help prolong coaching careers, particularly in individual Olympic sports. In team sports, however, the TAO (Corporate Tax) system provides an alternative financial framework, making individual support programs less central. From 2026 onward, the Gerevich Scholarship will be available exclusively to athletes, which further strengthens the structured, employment-based, and officially regulated framework of coaching support schemes. In conclusion, the current system offers a stable and predictable environment for coaching career development and professional growth. Future research should include sport-specific impact assessments and longitudinal career tracking to evaluate the long-term effectiveness of these programs.

Key-words: *coaching career, professional development, sport policy, support systems, sustainability, sport governance*

Bevezetés

A hazai és a nemzetközi tehetségmodellek egyértelművé tették, hogy a veleszületett adottság önmagában nem elegendő a sportteljesítményhez szükséges képességek optimális kibontakoztatásához (Henriksen et al., 2010). Mára már egyértelmű, hogy az intraperszonális tényezők mellett az interperszonális tényezők sportteljesítményre gyakorolt hatásának vizsgálata és egyúttal fejlesztése is elengedhetetlen (Kiss et al., 2019). Mára már egyértelmű, hogy a környezeti hatások a mikro- és makrokörnyezeti tényezők oldaláról egyaránt meghatározóak a sportban. A mikrokörnyezetet többek között a felnőtt és utánpótlás-sportolók, az edzők, a szülők, valamint a sportban dolgozó szakemberek képviselik, míg makroszinten a kultúra, a hagyomány, a sportági szövetségek és a sportért felelős döntéshozó testületek irányító szerepe emelhető ki.

Az edzők szakmai és erkölcsi megbecsülése kulcs tényező a sporttehetségek hosszú távú fejlesztésében, hiszen stabil szakmai háttér nélkül a tehetséggondozás rendszerszinten sem lehet eredményes. A vizsgálat három kulcsfogalomra épül: az edzői szerep, az edzői karrier és az államilag szabályozott támogatási rendszer.

Az edzői szerep komplexitása

Az edzők sokrétű feladatokat látnak el, többek között terveznek, edzéseket tartanak, készségeket alakítanak ki, fejlesztenek, képeznek és értékelnek, illetve személyiséget fejlesztenek (Gould, 1987). A szakmai és pedagógiai felkészültség az elméleti tudáson túl gyakorlati készségekre épülő szisztematikus oktatási és nevelési feladatok ellátását is jelenti.

Az edzői munka egyik kiemelt területe a sportolók komplex fejlesztése. Ehhez magas szintű felkészültség szükséges, hiszen ezen munka elhivatottságot, szorgalmat és összetett tevékenységek koordinálását foglalja magában (Gombocz, 1996). Mindezzel az edzők hatékonyan tudják segíteni a sportolóikat a hosszú távú sikereik megalapozásában és fenntartásában.

Az edző munkájának fő célja a sportcélok mind teljesebb megvalósítása, de az ezt meghatározó tényezők kapcsolatrendszerének együttes fejlesztése elengedhetetlen (Gombocz, 1998). Az edző mindennapos tervező munkája és tevékenységrendszere folyamatos és szakszerű munkát igényel az edzések és versenyek során, illetve azon kívül is (Révész et al., 2007). Az edző tehát nem csupán szakmai irányító, hanem az interperszonális tanulási környezet kulcsszereplője is, akinek tudása, attitűdje és kommunikációs stílusa közvetlenül befolyásolja a sportoló fejlődését, sikerét.

Az edzői karrier kihívásai

Az edzői munka komoly szakmai, személyes és erkölcsi kihívásokkal jár. A szisztematikus fejlesztés és fejlődés érdekében kulcsfontosságú az edzők megbecsülése, pályán tartása és folyamatos támogatása (Kong et al., 2025).

Az edzői hivatásra általánosan jellemző az időbeli leterheltség és a folyamatos teljesítményfenntartás iránti elvárások, amelyek gyakran stresszhez és a munka-magánélet egyensúlyának megbomlásához vezetnek (Lara-Bercial & Mallett, 2016). Az intézményes támogatás és a tudatos karriertervezés hiánya nehezíti az edzők alkalmazkodását a különböző szerepekhez, az elvárások kezeléséhez, valamint a hosszú távú szakmai fenntarthatóság biztosításához (Stoszkowski & Collins, 2016).

Igazolt, hogy az edzők gyakran jelentős anyagi és szervezeti nyomásnak vannak kitéve, mivel foglalkoztatásuk stabilitása és szakmai előmenetelük nagymértékben függ a sportolók vagy csapatok rövid távú teljesítményétől, sikerességétől (Dieffenbach et al., 2024). A versenysport egyik kulcseleme az edzők kiszámítható szakmai, személyes, közösségi és erkölcsi területekre irányuló központi támogatási rendszere, melynek következtében az edzők a sportszakmai munkájukra tudnak összpontosítani.

Államilag szabályozott támogatási rendszer

Nemzetközi összehasonlításban több ország is működtet központi edzőtámogatási rendszereket, ilyen például az ausztrál AIS, a kanadai NCCP vagy az új-zélandi HPSNZ (Edwards & Kloos, 2022; Kidman & Keelty, 2015; Perkins, 2023). Ezek a programok jól tervezhető és strukturált karrierutat, illetve szakmai fejlődési kereteket biztosítanak az edzők számára, melyben kiemelt szerepet kap a képzés és önképzés.

Ismereteink szerint mind ez idáig nem történt próbálkozás a hazai edzőket támogató központi programok szisztematikus elemzésére. A téma aktualitását egyrészt a 2026-tól életbe lépő támogatási rendszer átalakítása adja, emellett egyértelmű, hogy a hazai edzőtámogatási programok átfogó és szisztematikus vizsgálata fontos lenne a versenysport mind teljesebb megértéséhez és a fejlesztéséhez.

Jelen hiánypótló kutatás célja bemutatni, hogy az állami támogató programok hogyan járulnak hozzá az edzők szakmai fejlődéséhez, megbecsüléséhez és pályán tartásához, különös tekintettel az olimpiai sikersportágak területén. A felderítő kutatás során kérdések irányultak a programok jellemzőire, hatásaira, kihívásaira és fejlesztési lehetőségeire. Az érintett programok közé tartozott a Gerevich-ösztöndíj, a Kiemelt Edző Program (KEP), a Nevelőedző Program (NEP) és a Kiemelt Utánpótlás Edző Program (KUEP).

Módszertan

A kutatás során két módszert alkalmaztunk: először dokumentumelemzést végeztünk, majd ennek eredményeire építve félig strukturált interjúkkal gyűjtöttünk adatokat.

Dokumentumelemzés

A dokumentumelemzés módszere kiválóan alkalmazható a neveléstudományi kutatásokban, legyen szó elsődleges vagy másodlagos kutatásról, illetve fő vagy kiegészítő módszer alkalmazásáról. Lényegét tekintve a dokumentumok szisztematikus áttekintését és értékelését jelenti, a módszer segítségével a szövegek formai, retorikai és tartalmi jellemzői egyaránt vizsgálhatók. Bár ma már szoftverek is segítik a munkát, a klasszikus formája jellemzően kvalitatív módszer marad, ahol a szövegek ismételt olvasása és kategorizálása kulcsfontosságú (Jakusné Harnos, 2023).

Az elemzésbe bevont dokumentumok között szerepeltek az edzőket támogató programok hivatalos pályázati kiírásai, működési szabályzatai és a sportági szövetségek által publikált összefoglaló tájékoztatók, valamint sajtóinformációk is. Ezek lehetővé tették a jogosultsági feltételek, elvárások, adminisztratív követelmények és karrierút-jellemzők részletes megismerését és összevetését.

Kaposi (2022) azt hangsúlyozza, hogy a dokumentumelemzés során etikai kérdések is felmerülhetnek, jelen kutatás azonban kizárólag nyilvános dokumentumokat vizsgált, így nem vetődtek fel etikai dilemmák. Munkánk során a READ-megközelítést alkalmaztuk: előkészítettük az anyagokat („ready your materials”), kinyertük az adatokat („extract data”), elemeztük („analyse data”), majd szűrtük és összefoglaltuk az eredményeket („distil your findings”) (Dalglish et al., 2021).

Interjúk

A dokumentumelemzésre építve félig strukturált interjúkat készítettünk

1. az államigazgatás részéről a témát jól ismerő két képviselővel (ÁI1 és ÁI2),
2. sportszakmai vezetőkkel, illetve szövetségi edzőkkel, akik az olimpiai eredmények tekintetében a legsikeresebbek közé tartozó sportágakat képviselték:
 - a. két egyéni (úszás ES1, kajak-kenu ES2),
 - b. két csapatsportág (kézilabda CS1, vízilabda CS1).

A mintaválasztás során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy az olimpiai sikersportágak képviselői közül olyan sportszakembereket kérdezzünk meg, akik jelentős tapasztalattal és tudással rendelkeznek az adott sportág edzői támogatási rendszerével és folyamataival kapcsolatban. A kvalitatív módszertan miatt a vizsgálat nem törekedett reprezentativitásra;

célja elsősorban az edzőtámogatási programok működésének mélyebb és kontextuális megértése volt.

A 30-35 perces interjúk során kérdések irányultak az ez irányú személyes tapasztalatokra, a sportban tapasztalt előnyökre és nehézségekre, illetve a fejlesztés lehetőségeire. Az interjúk készítése, elemzése és a bemutatás során kiemelt figyelem irányult a kutatásetikai tényezőkre, mint például az önkéntesség és anonimitás.

Eredmények

A szabályozó dokumentumok elvei

A vizsgált négy személyi támogatásokat biztosító program alapvetően azonos célrendszerrel, részben egymásra épülve támogatja az edzők szakmai fejlődését, anyagi és erkölcsi megbecsülését és a pályán tartását. A Gerevich-ösztöndíj a legrégebbi, a válogatott sportolók és közvetlen felkészítőik eredményességi és érdemességi alapon történő támogatását szolgálja. Időrendi sorrendben a Kiemelt Edző Program (KEP) következett, amely az olimpiai sportágakban kiemelkedő eredményességű edzők hosszú távú, egységes követelményrendszer szerinti foglalkoztatását és szakmai fejlődését biztosítja. Ezek után a Nevelőedző Program (NEP) segítségével az utánpótlás-nevelésben dolgozó sportszakemberek szakmai és társadalmi megbecsülése, valamint képzettségi szintjének emelése került fókuszba. Az edzők támogatásának negyedik pillére a KEP-en belül a Kiemelt Utánpótlás Edző Program (KUEP), mely azon utánpótlásban dolgozó edzőket támogatja, akiknek versenyzői világversenyen eredményesen képviselik Magyarországot.

A programok logikailag jól egymásra épülnek, a Nevelőedző Program a belépő szint, a Kiemelt Edző Program pedig a szakmai csúcs, kizárólagosság mellett mindegyikben elvárás a folyamatos szakmai fejlődés és adminisztráció. A szakképzettségi elvárás biztosítja, hogy kizárólag megfelelő szakmai tudással és gyakorlati tapasztalattal rendelkező sportszakemberek végezdhessék a sportolók felkészítését, így garantálva a magas színvonalú, eredményorientált edzői munkát. A programok célként határozzák meg, hogy az edzők szakmai tudása, illetve ennek folyamatos fejlesztése megalapozza a sportolók optimális fejlődését és a magyar sport nemzetközi eredményességét is.

A Gerevich-ösztöndíj az egyetlen a négy program közül, melyből sportolók és edzők is részesülnek jelenleg, a másik három program (KEP, KUEP, NEP) csak az edzőket támogatja. Az államilag támogatott edzői programok úgy épülnek fel, hogy azon sportolók számára, akik az aktív pályafutásuk befejezése után edzői munkában gondolkodnak, egy tervezhető egymásra épülő jövőképet is jelentenek, hiszen a belépő szint a NEP, az edzői szakma csúcsa

pedig egyértelműen a KEP. A vizsgált személyi támogatásokat biztosító programok alapvető jellemzőit és az összehasonlítás legfőbb szempontjait az 1. táblázatban foglaljuk össze.

Jellemző	NEP	KUEP	KEP	Gerevich-ösztöndíj
Célcsoport	Pályakezdő, utánpótlásedzők, eredménykényszer nélkül	Eredményes utánpótlásedzők	Legkiemelkedőbb, eredményes felnőttválogatott-edzők	Válogatott sportolók, edzők, egészségügyi szakemberek (2026-tól csak sportolók)
Jogosultság	Szövetségi javaslat, min. középfokú végzettség	Szövetségi javaslat, utánpótlás-válogatott eredmény	Szövetségi javaslat, felnőtt/utánpótlás válogatott eredmény	Szövetségi javaslat, válogatott kerettagság, eredményesség vagy érdemesség
Foglalkoztatás	Részmunkaidős, határozott idejű	Főállású, határozott idejű	Főállású, határozott idejű	Ösztöndíj, jogviszony sportszervezettel
Elvárás	Szakmai terv, motiváció, közösségi munka, továbbképzés	Szakmai terv, eredményesség, továbbképzés	Szakmai terv, eredményesség, továbbképzés, adminisztráció	Továbbképzés (a sportolóknak nincs, csak a sportszakembereknek), adatszolgáltatás
Egymásra épülés	Belépő szint	Középszint (2026-tól felsőfokú képesítés vagy folyamatban lévő felsőfokú tanulmányok hiányában a bér 80%-a adható)	Csúcs (2026-tól felsőfokú képesítés vagy folyamatban lévő felsőfokú tanulmányok hiányában a bér 80%-a adható)	Alternatív támogatás

1. táblázat: A személyi támogatásokat biztosító programok áttekintő összehasonlítása (saját szerkesztés)

Magyarázat: NEP = Nevelődő Program, KUEP = Kiemelt Utánpótlás Edző Program, KEP = Kiemelt Edző Program

A sportolókra vonatkozóan még fontos, hogy a felsőoktatási tanulmányaikat folytató sportolók számára rendelkezésre áll a Magyar Sportszallagok Ösztöndíjprogram, illetve a kiemelkedő sportteljesítményt elérő sportolók részére a Magyar Honvédség Sportszázadban való részvétel.

A sportvezetők álláspontja

A szakemberek véleménye alapján egyértelmű, hogy a támogatási rendszer megfelelően biztosítja a magas színvonalú és eredményorientált edzői munkát, és ezáltal hozzájárul az edzők szakmai fejlődéséhez, egyúttal a nemzetközi sikerességhez. Az általános tapasztalat az, hogy az elmúlt évek számos módosítása ellenére a személyi támogatásokat biztosító programok azonos célrendszerrel egymásra épülő átlátható és kiszámítható rendszert biztosítanak az edzőknek. Véleményük szerint örömteli, hogy a támogatásoknak nincs bonyolult adminisztrációs követelménye.

Fontos (a program), mert így az edzők érzik a szakmai megbecsülést is. (CS2)

Jelentős a támogatás szerepe, mert így az edzők tudnak a saját oktató-nevelő munkájukra koncentrálni. (ES1)

Kiemelt szerepet kap ezáltal a szakmai fejlődés lehetősége... már csak élni kell vele. (ES2)

... (a programok) minimális adminisztrációs feladatokat tartalmaznak... (AI1)

A támogatás segítségével az edzők fejlődnek szakmailag... fontos az eredményesség. (AI2)

A támogatásokkal kapcsolatban az edzők erkölcsi és anyagi megbecsülésének és pályán tartásának témakörei jelentek meg erőteljesen az interjúk során. Fontos szempont, hogy a program segítségével a pályán lévő edzők nyugodtan és kiegyensúlyozottan tudjanak dolgozni sportolóikkal. A sikerek oldaláról az edzők szakképzettsége, tudása és tapasztalata mellett hangsúlyos, hogy ne kelljen élethelyzetük és jövőjük miatt aggódniuk.

Emellett jelentős irány az edzői pályára készülőknek a támogatása, így a rendszer a karriertervezésben is hatékonyan tud segíteni. A sportági szakszövetség és a klubok/szakosztályok felelősségének kérdésköre is megjelenik, mivel a pályázati rendszer, illetve az eredményesség egyértelműen nyomon követhető.

A programok azzal a céllal jöttek létre, hogy támogassák az edzők szakmai fejlődését, anyagi és erkölcsi megbecsülését és a pályán tartását. (AI1)

A megbecsülés szakmailag jelentős, de jóval egyértelműbb az anyagi támogatás... és ezáltal a sportágban dolgozók eredményessége és felelőssége. (ES2)

Az érintett edzőknek nem kell másodállást vállalni... a leendő edzőknek pedig jó lehetőséget ad a pályakezdéshez. (ES1)

Kiemelt szerepet kap ezáltal a fejlődés lehetősége... már csak élni kell vele. (CS1)

A programok az egyéni sportágakat jobban támogatják, mint a csapatsportágakat. A csapatsportágakban az edzők anyagi biztonsága a társasági adó (TAO) 2011-es bevezetése óta már rendezettnek mondható. Így az egyéni sportágakban ez nagyobb segítségnek számít. A hazai sport erőteljesen olimpiai hangsúlyt mutat, ez egyértelműen megmutatkozik ezeken a személyi támogatásokon is. A nem olimpiai sportágak edzőinek támogatása még nem megoldott.

A TAO miatt nekünk jóval kevesebb lehetőségünk volt ezekre a támogatásokra, mint az egyéni sportágaknak... és jelenleg is így van... (CS1)

Az egyéni sportágak edzői többféle támogatást kapnak... (ES2)

A nem olimpiai sportágak edzői nincsenek benn a támogatások körében. (AI1)

2026-tól a Gerevich-ösztöndíj rendszere megváltozik, ezentúl csak sportolók részére lesz elérhető. A változás azzal az alapvető céllal jön létre, hogy az edzői programok bejelentett, adózott és jogviszonyt keletkeztető formátumban valósuljanak meg.

Jövő évtől a Gerevich-ösztöndíjat kizárólag sportolók kaphatnak... (AI1)

A kiszámíthatóságot és tervezhetőséget leginkább ezek a döntések biztosítják ... az ösztöndíj megmarad a sportolóknak. (AI2)

Megbeszélés

A kutatás során célunk volt feltárni a hazai személyi támogatásokat biztosító rendszer sajátosságait az edzők megbecsülésének és pályán tartásának tekintetében. Az eredmények alapján kiemelésre érdemes, hogy a programok az olimpiai sportágak keretében képesek biztosítani a folyamatos szakmai fejlődést, illetve a sportszakember-utánpótlás fejlesztését.

A négy támogatási program egy jól strukturált és átlátható rendszert alkot, amely átfogó módon segíti az edzők szakmai fejlődését, átlátható módon biztosítja erkölcsi és anyagi megbecsülésüket, valamint támogatja pályán tartásukat. A NEP a belépő szintet, míg a KEP a szakmai hierarchia csúcsát képviseli, ezáltal a rendszer egyértelmű és tervezhető karrierutat kínál az olimpiai sportágakban a pályakezdőktől egészen a válogatott szinten dolgozó sikeredzőkig. Az eredmények tehát azt mutatják, hogy a támogatási programok nem pusztán adminisztratív konstrukciók, hanem az edzői professzió hosszú távú társadalmi elismerésének, valamint szakmai és személyes identitásának megerősítését szolgálják.

A programok kulcsszerepet játszanak abban, hogy az edzők stabil, kiszámítható körülmények között végezhesék munkájukat, és elsődlegesen a sportolók fejlesztésére

összpontosíthatassanak. A támogatási struktúra hangsúlyosan az olimpiai és egyéni sportágakra irányul, míg a csapatsportágak esetében a TAO-rendszer miatt kisebb szerepet kap. Az eltérés fő oka a finanszírozási modellben látható, az egyéni sportágak közvetlen állami személyi támogatásokra, a csapatsportágak pedig a TAO-rendszerre támaszkodnak, így értelmezésünk szerint a személyi programok súlya elsősorban az egyéni sportágakban meghatározó.

A 2026-ban életbe lépő változások tovább erősítik a programok intézményesített, jogviszonyt keletkeztető jellegét, hiszen a Gerevich-ösztöndíj ekkortól kizárólag sportolók számára lesz elérhető. A módosítás ugyanakkor új kihívásokat is felvethet az edzők pályáátmenetei kezelésének terén, különösen azok számára, akik korábban a Gerevich-ösztöndíj révén jutottak kiegészítő forrásokhoz.

A versenysport egyik legfontosabb tényezője a sportiskolák, szakosztályok és egyesületek komplex tevékenységrendszere, amelyben kiemelt szerepet kap a szisztematikus edzői munka. A sportegyesületek, de különösen az ott dolgozó edzők kulcsfontosságú szerepet töltenek be a sport általi nevelésben, a sporthoz való pozitív attitűdök kialakításában és a sportolók optimális fejlődésének biztosításában (Telegdi et al., 2024). Az edző által kialakított együttműködés és közös munka minősége nemcsak a sporttevékenység folytatásának egyik meghatározó feltétele, hanem közvetlenül hozzájárul a sportolói teljesítményhez és sikerességhez is (Larsen et al., 2013). Mindezek alapján az edzők társadalmi, szakmai és anyagi megbecsülése kulcsfontosságú tényező a sportnemzet és sportoló nemzet stratégiai céljainak elérésében.

Az eredmények illeszkednek a holisztikus tehetségkörnyezet-modellekhez, amelyek szerint a sportoló fejlődése stabil, kompetens edzői mikrokörnyezetben valósulhat meg. A programok éppen ezt erősítik, csökkentve az edzői pálya bizonytalanságát és megerősítve a jövőbeli karrier tervezhetőségét.

A támogatási programok hatásainak mélyebb megértéséhez a továbbiakban érdemes olyan empirikus vizsgálatokat végezni, amelyek az edzők szakmai fejlődésére, motivációjára és pályán maradására gyakorolt rövid és hosszú távú hatásokra irányul. Emellett fontos kutatási terület lehet a programok hatékonyságának sportági bontásban történő elemzése, különös tekintettel az egyéni és csapatsportágak közötti különbségekre, valamint a TAO-rendszerrel való összefüggésekre. Szintén célszerű megvizsgálni, hogyan segítik ezek a programok az edzői karrierutak építését, illetve a 2026-os változások bevezetését követően indokolt hatásvizsgálatot készíteni az új rendszer edzői pályára és utánpótlás-fejlesztésre gyakorolt következményeiről.

Felhasznált szakirodalom

- DalGLISH, S. L., KHALID, H., & McMAHON, S. A. (2021). Document analysis in health policy research: the READ approach. *Health policy and planning*, 35(10), 1424–1431. <https://doi.org/10.1093/heapol/czaa064>
- DIEFFENBACH, K., THOMPSON, M., & CALLARY, B. (2024). *Navigating a Path: Multidisciplinary Perspectives on Transitions in Sport Coaching*. Routledge.
- EDWARDS, J., & KLOOS, K. (2022). National coaching certification program in Canada: Understanding the relationship dynamics between coach evaluators and the coach. *Leisure/Loisir*, 48(1), 149–181. <https://doi.org/10.1080/14927713.2022.2159864>
- GOMBOCZ JÁNOS (1996). Nevelői pályák párhuzamai. *Kalokagathia*, 1-2. sz. 106–120.
- GOMBOCZ JÁNOS (1998). A sportoló szocializációja és nevelése. *Kalokagathia*, Testnevelési Főiskola, Budapest, 1., 83–94.
- GOULD, D. (1987). Your role as a youth sports coach. In: V. Seefeldt, V. (szerk.). *Handbook for youth sport coaches*. 17–32.
- HENRIKSEN, K., STAMBULOVA, N., & ROESSLER, K. K. (2010). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of sport and exercise*, 11(3), 212–222. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2009.10.005>
- JAKUSNÉ HARNOS, É. (2023). A dokumentumelemzés módszertana a hadtudományi tanulmányok készítéséhez. *HADTUDOMÁNY: A MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA*, 33(E-szám), 157–172. <https://doi.org/10.17047/Hadtud.2023.33.E.157>
- KAPOSI, J. (2022). A dokumentumok elemzése. In *Kutatási módszerek pedagógusjelölteknek* (pp. 95–106).
- KIDMAN, L., & KEELTY, D. (2015). Coaching and Coach Development in New Zealand. *International Sport Coaching Journal*, 2(3), 330–338. Retrieved Nov 23, 2025, from <https://doi.org/10.1123/iscj.2015-0031>
- KISS, Z., CSÁKI, I., & BOGNÁR, J. (2019). Magyar és határon túli bentlakásos labdarúgó akadémia sajátosságai az edző szerepe és jellemzői tekintetében. *Különleges Bánásmód*, 5(2), 7–18. <https://doi.org/10.18458/KB.2019.2.7>
- LARA-BERCIAL, S., & MALLETT, C. J. (2016). The practices and developmental pathways of professional and Olympic serial winning coaches. *International Sport Coaching Journal*, 3(3), 221–239. <https://doi.org/10.1123/iscj.2016-0083>
- LARSEN, C. H., ALFERMANN, D., HENRIKSEN, K., & CHRISTENSEN, M. K. (2013). Successful talent development in soccer: The characteristics of the environment. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 2(3), 190–206. <https://doi.org/10.1037/a0031958>

- Perkins, P. (2023). The AIS Coach Learning and Development Guide: A resource to support the development of long-term, context-specific outcomes. Australian Institute of Sport. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.24592.28167>
- Révész László, Bognár József és Géczi Gábor (2007). Kiválasztás, tehetség és pedagógiai értékek az úszásban. *Új Pedagógiai Szemle*, 57. 6. 45–53.
- Stoszkowski, J., & Collins, D. (2016). Sources, topics and use of knowledge by coaches. *Journal of Sports Sciences*, 34(9), 794–802. <https://doi.org/10.1080/02640414.2015.1072279>
- Telegdi, A., Géczi, G., & Bognár, J. (2024). Utánpótlás-nevelés és a sporttehetség: a gyorskorcsolya sportág szereplőinek nézetei. *Educatio*, 33(3), 370–378. <https://doi.org/10.1556/2063.33.2024.3.8>

Levelező szerző:

Gortva János

gortva.janos@uni-eszterhazy.hu